

دفترچه در سنامه
دوازدهم عمومی
آزمون ۱۴ آذر ۱۴۰۴
عمومی دوازدهم انسانی

نام درس	شماره صفحه خلاصه درس	شماره صفحه سؤالات تشریحی
فارسی (۳)	۱-۲	۳-۴
دین و زندگی (۳)	۵-۶	۷-۸
زبان انگلیسی (۳)	۹	۱۰-۱۱

نام درس	پدیدآورندگان	عیار علمی
فارسی (۳)	فاطمه جمالی آرانی	رتبه ۱۲ انسانی - ۱۴۰۲
دین و زندگی (۳)	محمدفرحان فخاریان	رتبه ۱۵۱ - تجربی ۱۴۰۴
زبان انگلیسی (۳)	ایلیا حبیبی	رتبه ۲۰۳۸ - ریاضی ۱۴۰۲

امیرمسین کاروین

مسئول دفترچه

ویژگی‌های در سنامه:

- حاوی خلاصه درس‌هایی که تمام نکات مهم درس را در بر می‌گیرند.
- ۵ سؤال تشریحی با توجه به بودجه‌بندی هر درس انتخاب شده‌اند.
- این سؤالات نکات مهم هر درس را دارد.
- پاسخ هر مجموعه سؤال تشریحی پس از آن قرار گرفته است.
- مجموعه مناسبی برای مرور پیش از آزمون، به ویژه هفته دوم آزمون است.

درس ۷: در حقیقت عشق / سودای عشق

***تاریخ ادبیات:**

- در حقیقت عشق ← فی حقیقة العشق، شهاب‌الدین سهروردی
- سودای عشق ← تمهیدات، عین القضاة همدانی
- شعرخوانی «صبح ستاره‌باران» ← مثل درخت، درشب باران از محمدرضا شفیعی کدکنی (م.سرشک)

***قالب نوشتار:**

- در حقیقت عشق و سودای عشق: نثر
- شعرخوانی «صبح ستاره‌باران»: غزل
- مفهوم کلی درس هفتم (در حقیقت عشق و سودای عشق) = برای رسیدن به عشق، نخست باید معرفت و محبت را کسب نمود. / دعوت به عشق‌ورزی به حق و... / این درس و شعرخوانی آن نیز در رده ادبیات غنایی جای دارند.

***نکات ادبیات:**

- (توجه شود که در این بخش، تنها برخی از نکاتی که مهم‌تر به نظر می‌رسند، جمع‌آوری شده‌اند نه همه نکات)
- (۱) در جمله نخست (بدان که از جمله نام‌های...)، جناس متوازی داریم: جمال و کمال
 - (۲) عالم عشق، اضافه تشبیهی است.
 - (۳) (آن را عشق خوانند) جمله‌ای چهار جزئی با مفعول و مسند است.
 - (۴) در عشق قدم نهادن، کنایه از عاشق شدن است.
 - (۵) با جان بودن، کنایه از دلبستگی به جان است.
 - (۶) در مصراع (با جان بودن به عشق در...)، دو حرف اضافه برای یک متمم در نظر گرفته شده است (به عشق در)
 - (۷) در جایی رخت نهادن، کنایه از اقامت کردن است.
 - (۸) (در عالم پیر هرکجا برنایی است)، پیر و برنا تضاد دارند.
 - (۹) آتش عشق، اضافه تشبیهی دارد.
 - (۱۰) در بیت (در عالم پیر هرکجا...)، واژه (سودا) ایهام دارد: (۱- معامله / ۲- دیوانگی)
 - (۱۱) فعل (است) در (در عالم پیر هرکجا برنایی است) به معنای (وجود دارد) و غیر اسنادی است.
 - (۱۲) آوردن عین حدیث در درس (سودای عشق) آرایه تضمین را پدید آورده است.
 - (۱۳) عبارت «تو عاشق و محب مایی، و ما معشوق و حبیب توایم (چه بخواهی و چه نخواهی)»، بیانگر جبر در عاشقی و بی‌اختیاری عاشق است.
 - (۱۴) با خود نبودن، کنایه از ترک وجود مادی است.
 - (۱۵) به رنگ خود گرداندن، کنایه از یکسان و یکی کردن است.
 - (۱۶) مفهوم بیت (در عشق کسی قدم نهاده...)؛ کسی می‌تواند در راه عشق قدم بگذارد و عاشق شود که جان خود را فدا کند. دلبستگی به جان در راه عشق، میسر نیست (شرط عاشقی، جان‌فشانی و ترک وجود مادی است).
 - (۱۷) منادا در بیت (ای مهربان‌تر از برگ ...) محذوف است.
 - (۱۸) مصراع نخست شعرخوانی، تشبیه تفضیل دارد.
 - (۱۹) چشم جویباران، اضافه استعاری و تشخیص است.
 - (۲۰) آئینه نگاه، اضافه تشبیهی دارد.
 - (۲۱) (ستاره) در مصراع دوم بیت دوم، استعاره از دندان است.
 - (۲۲) (هوا) در مصراع اول بیت سوم، ایهام تناسب دارد: (۱- معنای قابل پذیرش: میل و آرزو ۲- عنصری در طبیعت که با سنگ تناسب دارد).
 - (۲۳) مصراع دوم بیت سوم، اغراق دارد.
 - (۲۴) در بیت چهارم (کف) مجاز از دست است.
 - (۲۵) مهر نشستن، کنایه از عاشق شدن است.
 - (۲۶) (نقش بستن) در بیت ششم، کنایه از به جا گذاشتن و ماندگار شدن است.
 - (۲۷) نغمه محبت، اضافه تشبیهی دارد.
 - (۲۸) آواز باد و باران، تشخیص و استعاره مکنیه دارد.
 - (۲۹) بیت پنجم، تضمین دارد. (شفیعی کدکنی از بیت حافظ استفاده نموده است).
 - (۳۰) مفهوم کلی بیت (بازاً که در هوایت خاموشی جنونم...)؛ سختی هجران و دوری است.

(۳۱) مفهوم کلی بیت (گفتی: «به روزگاران مهری نشسته...»): جاودانگی و پایداری عشق است.

(۳۲) مفهوم کلی بیت (پیش از من و تو بسیار...): ناپایداری دنیا و دوام عشق است.

*قرابت معنایی:

- عبارت (حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب) با بیت (آتش است این بانگ نای و نیست باد/ هر که این آتش ندارد، نیست باد) قرابت معنایی دارند.

- بیت (گفتی: «به روزگاران مهری نشسته» گفتم: «بیرون نمی‌توان کرد حتی به روزگاران») با بیت (سعدی به روزگاران مهری نشسته بر دل/ بیرون نمی‌توان کرد آلا به روزگاران) تقابل معنایی دارند.

زیرا بیت نخست که از شفیعی کدکنی است به جاودانگی و پایداری عشق اشاره دارد که حتی با گذر زمان هم از بین نمی‌رود اما بیت سعدی به این مسئله اشاره دارد که عشق، با گذر زمان از بین می‌رود.

*معنای برخی از واژگان کلیدی درس: (در این بخش، به منظور خلاصه کردن مطالب، اغلب، به ذکر یک معنا برای هر واژه اکتفا شده است؛ پیشنهاد می‌گردد این قسمت از انتهای کتاب فارسی به‌طور کامل مطالعه شود).

(۱) بزم: ضیافت، محفل

(۲) بی‌خودی: حالت از خود رستگی و به معشوق پیوستن، بی‌هوشی

(۳) جسمانی: منسوب به جسم، مقابل روحانی

(۴) جمال: زیبایی، زیبایی ازلی خداوند

(۵) حُسن: نیکویی، زیبایی

(۶) روحانی: منسوب به روح، معنوی، ملکوتی

(۷) سامان: درخور، میسر، امکان

(۸) سودا: خیال، دیوانگی

(۹) شیدایی: دیوانگی

(۱۰) فرض: لازم، ضروری، آنچه خداوند بر بندگانش واجب کرده است.

(۱۱) کمال: کامل بودن، کامل‌ترین و بهترین صورت و حالت هر چیز

(۱۲) محب: دوستدار، عاشق، یار

(۱۳) ممات: مرگ، مردن

(۱۴) نغمه: نوا، ترانه، سرود

*لغات دارای ارزش املائی بالاتر:

حُسن - روحانی - وصول - غایت - مسلّم - مأوا - فرض - ایثار - مُحب - حریم - نغمه

*جملات چهار جزئی:

با برخی از فعل‌ها می‌توان جمله‌هایی ساخت که علاوه بر مفعول، دربردارنده «مسند» نیز باشند؛ مانند:

(الف) برخی، عاشق را دیوانه می‌پندارند. (عاشق: مفعول / دیوانه: مسند)

(ب) عشق حقیقی، دل و جان را پاک می‌گرداند. (دل و جان: گروه مفعولی / پاک: مسند)

به عنوان مثال، در جمله الف، واژه (دیوانه) که در جایگاه مسند قرار گرفته است، درباره چگونگی مفعول، یعنی (عاشق) توضیح می‌دهد؛ در واقع می‌توانیم بگوییم: «عاشق، دیوانه است.»

این‌گونه جملات را جملات چهار جزئی با مفعول و مسند می‌نامند: (نهاد + مفعول + مسند + فعل)

عمده فعل‌های این گروه عبارت‌اند از:

- «گردانیدن» و فعل‌های هم‌معنی آن؛ مثل «نمودن، کردن، ساختن»

- «نامیدن» و فعل‌های هم‌معنی آن؛ مثل «خواندن، گفتن، صدا کردن، صدا زدن»

- «شمردن» و فعل‌های هم‌معنی آن؛ مثل «به شمار آوردن، به حساب آوردن»

- «پنداشتن» و فعل‌های هم‌معنی آن؛ مثل «دیدن، دانستن، یافتن»

*نکته: در برخی از جمله‌ها، «مسند» همراه با «متمم» به کار می‌رود. کاربرد چنین جمله‌هایی در زبان فارسی اندک است؛ مانند:

- مردم به او دهقان فداکار می‌گفتند.

مردم: نهاد / او: متمم / دهقان فداکار: مسند / می‌گفتند: فعل

در جمله ذکر شده در بالا، «مسند» یعنی (دهقان فداکار)، درباره «متمم» (او) توضیحی ارائه می‌دهد؛ یعنی می‌توانیم بگوییم: «او دهقان فداکار است.»

سؤال تشریحی فارسی (۳)

۱- بیت زیر را از نظر کاربرد «جناس تام» بررسی کنید.

نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید

۲- نام پدیدآورندگان اثر زیر را بنویسید.

فیه ما فیه:

۳- مفهوم بیت زیر را بیان کنید.

هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است، روزش دیر شد

۴- بیت «آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می‌فتاد» بر کدام مفهوم دلالت دارد؟

الف) کُلّ شَیْءٍ یَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ

ب) دشوار و پرخطر بودن راه عشق

ج) نقش ظرفیت وجودی افراد در تأثیرپذیری از عشق

د) عشق در تمام پدیده‌ها ساری و جاری است

۵- آرایه مشترک ابیات زیر را بنویسید.

الف) نباید سخن گفت ناساخته / نشاید بریدن نینداخته

ب) پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما / آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثال‌ها

۱- جناس تام: «پرده اول: نغمه‌های نی» و «پرده دوم: حجاب»

۲- فیه ما فیه: مولوی

۳- مفهوم بیت «اشتیاق پایان‌ناپذیر عاشق» است.

۴- د) عشق در تمام پدیده‌ها ساری و جاری است.

۵- آرایه مشترک دو بیت «اسلوب معادله» است.

درس ۶: سنت‌های خداوند در زندگی

سنت‌های الهی:

براساس تقدیر الهی، جهان خلقت قانونمند (سنت‌دار) است و اختصاص به پدیده‌های طبیعی ندارد و زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها را هم دربرمی‌گیرد.

شناخت قوانین جهان خلقت سبب آشنایی ما با نشانه‌های الهی و بهره گرفتن از طبیعت می‌شود.

شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها، موجب نگرش صحیح ما نسبت به زندگی می‌شود.

۱. ابتلاء:

(یکی از عام‌ترین و فراگیرترین سنت‌هاست) در لغت به معنای امتحان [با هر چیز خیر و شری] و در اصطلاح دینی، قراردادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد.

امام صادق (ع): مؤمن هر اندازه ایمانش افزوده شود، امتحانش نیز افزوده می‌شود.

۲. امداد عام الهی:

فرد بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده (قدرت اراده، توان جسمی و فکری، امکانات موجود در جهان خلقت و...) استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود.

۳. امداد خاص (توفیق الهی):

توفیق به معنای آسان نمودن است؛ یعنی خداوند شرایط را برای کسی که با نیت پاک، قدم در راه حق می‌گذارد و در این راه سعی می‌کند چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد.

۴. سبقت رحمت بر غضب:

از آنجا که خداوند به بندگان خود محبت دارد، با همه آنان چه نیکوکار و چه گناهکار، به لطف و مهربانی رفتار می‌کند و فرموده است: «پروردگار شما، رحمت را بر خود واجب کرده است». همچنین خداوند عمل نیک را چند برابر پاداش و کار بد را فقط به اندازه خودش جزا می‌دهد.

۵. املاء و استدراج: (سنت حاکم بر زندگی معاندان و غرق‌شدگان در گناه)

کسانی که در گناه و باطل پیش می‌روند و از کار خود خرسند هستند و با حق دشمنی و لجajt می‌ورزند، خداوند به آن‌ها فرصتی می‌دهد و بر امکانات و نعمت‌های آنان می‌افزاید و آن‌ها این فرصت را وسیله غوطه‌ور شدن در گناهان قرار می‌دهند و با اختیار و اراده خودشان بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین‌تر می‌شود و به تدریج به هلاکت ابدی نزدیک‌تر می‌شوند.

امام علی (ع): «چه بسا احسان پیاپی خدای کسی را گرفتار کند و پرده‌پوشی خدا او را مغرور سازد و با ستایش مردم فریفته و شیفته خود گردد و خدا هیچ کس را همانند کسی که به او مهلت داده، امتحان و آزمایش نکرده است».

۶. تأثیر اعمال انسان در زندگی او:

آینده زندگی هر فرد و اتفاقاتی که برای او رخ می‌دهد، در موارد بسیاری تحت تأثیر رفتارهای گذشته او، اعم از رفتارهای خوب و بد است.

افزایش عمر: صلۀ رحم، محبت به خویشان و دادن صدقه

نزول بلا و عدم استجابت دعا: ظلم به دیگران و افزایش گناه، اعم از فردی و اجتماعی

نزول برکات: تقوا و ایمان واقعی به خداوند

سؤال تشریحی دین و زندگی (۳)

۱ اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

الف) ابتلاء:

ب) توفیق:

۲. کشف ارتباط

هر یک از عبارت‌های ستون (الف) را با عبارت‌های ستون (ب) ارتباط دهید. (یک مورد اضافه است.)

الف	ب
الف) کل نفس ذائقه الموت	۱. ابتلاء
ب) و ما کان عطاء ربک محظورا	۲. توفیق الهی
ج) و املی لهم ان کیدی متین	۳. امداد عام
د) و الذین جاهدوا فینا لنهیدینهم سبلنا	۴. املاء و استدراج
	۵. سبقت رحمت بر غضب

۳. جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف) هرکس ادعای ایمان کند، قرار می گیرد.

ب) برخی گناهکاران به دست خویش، خود را در معرض هلاکت قرار می دهند و گرفتار عذاب می شوند.

ج) در کسب توفیق الهی روحیه نقش تعیین کننده ای دارد.

۴. پاسخ کوتاه دهید.

الف) پیامد های رفتار ما نسبت به هر حادثه ای چگونه است؟

ب) چند نمونه از سنت سبقت رحمت بر غضب را مثال بزنید؟

۵. پاسخ کامل دهید.

الف) امتحان الهی را با امتحان بشری مقایسه کنید.

ب) سنت املاء و استدراج را توضیح دهید.

۱.

الف) در لغت به معنای امتحان است و در اصطلاح دینی، به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد.

ب) در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است؛ یعنی خداوند شرایط را برای کسی که با نیت پاک، قدم در راه حق می‌گذارد و در این راه سعی و تلاش می‌کند چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد.

۲. الف) ۱ / ب) ۳ / ج) ۴ / د) ۲

۳.

الف) مورد آزمایش

ب) به تدریج

ج) حق‌پذیری

۴.

الف) هر حادثه امتحانی برای ماست و عمل درست، رشد و کمال و عمل غلط، عقب‌ماندگی و خسران ما را به دنبال دارد.

ب) آموزش گناهان با توبه، آموزش برخی گناهان با انجام کار نیک، حفظ آبروی بندگان گناهکار، پذیرش عبادت اندک، و رضایت سریع از کسی که طلب آموزش کرده، نمونه‌هایی از سبقت رحمت خدا بر غضب او است.

۵.

الف) میان امتحان الهی و امتحان بشری تفاوت وجود دارد و آن این است که در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی‌خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن‌ها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه‌شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان‌دادن تمایلات درونی افراد است.

ب) خداوند برای انسانی که به دام گناه می‌افتد، شرایطی را فراهم می‌کند که بتواند توبه کند و از گناه دوری نماید؛ حتی اگر بارها گناه کرد و توبه نمود، باز هم خداوند از گناه او می‌گذرد؛ اما اگر کسانی چنان در گناه و باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی و لجاجت ورزند، خداوند به آن‌ها فرصتی می‌دهد و بر امکانات و نعمت‌های آنان می‌افزاید و آن‌ها این فرصت و نعمت‌ها را وسیله غوطه‌ور شدن در گناهان قرار می‌دهند. درحقیقت، مهلت‌ها و نعمت‌ها، با اختیار و اراده خودشان به صورت بلای الهی جلوه‌گر شده و باعث می‌شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین‌تر شود و به تدریج به هلاکت ابدی نزدیک‌تر می‌شوند. این سنت حاکم بر زندگی معاندان و غرق‌شدگان در گناه است.

Lesson 1: Sense of Appreciation

چند نکته مهم از قواعد درس می‌بینیم.

(۱) فقط جملاتی که مفعول دارند، مجهول می‌شوند. تعدادی از فعل‌هایی را که مفعول نمی‌گیرند و قابل مجهول شدن نیستند، در جدول زیر می‌بینید:

happen	rise	die	get up	live
اتفاق افتادن	بالا آمدن	مردن	بیدار شدن	زندگی کردن
appear	wait	sleep	arrive	go
پدیدار شدن	صبر کردن	خوابیدن	رسیدن	رفتن
seem	work	understand	occur	disappear
به نظر آمدن	کار کردن	متوجه شدن	اتفاق افتادن	ناپدید شدن

(۲) اگر مفعول به صورت ضمیر مفعولی آمده باشد در جمله مجهول به ضمیر فاعلی تبدیل می‌کنیم. مثال:

معلوم: He drew her yesterday.

مجهول: She was drawn yesterday.

(۳) افعالی وجود دارند که دو مفعول می‌گیرند. جملاتی که با این افعال ساخته می‌شوند به دو صورت مجهول می‌شوند. مثال:

معلوم: He asked me the question yesterday.

مجهول ۱: I was asked the question yesterday.

مجهول ۲: The question was asked to me yesterday.

تعدادی از افعال دو مفعولی:

tell	pay	promise	show	send	borrow	offer	get
give	cook	make	teach	ask	buy	bring	lend

سؤال تشریحی زبان انگلیسی (۳)

۱- شکل صحیح فعل داخل پُرانت را در جای خالی بنویسید.

- 1) The mechanic says that nine cars since last week. (fix)
- 2) Your mother to her room and came back with an old diary, didn't she? (go)

۲- جملات زیر را با کلمات داده شده کامل کنید (یک کلمه اضافی است).

dedicated, appreciation, boost, surprisingly, hugged

- 1) When he saw his friend after 4 years, he put his arms around him and him.
- 2) As a/an teacher, he tried to help students with learning difficult things lessons.
- 3) Listening to music can lower blood pressure and confidence.
- 4) He was very friendly to poor families. Not , everybody in the village loved him.

۳- پاسخ صحیح را از بین گزینه‌های داده شده انتخاب کنید.

- 1) Beethoven as one of the most famous musicians in the world.**

- a) is regarded b) regarded
c) regards d) is regarding

- 2) The first Chinese restaurants in our city about thirty years ago.**

- a) is opened b) are opened
c) was opened d) were opened

- 3) The first Persian textbook on children's diseases was written by Dr. Gharib, ?**

- a) wasn't it b) was it
c) wasn't he d) was he

۴- متن زیر را با کلمات ربط (or, so, and, but) کامل کنید.

If you want to watch your weight, you should know that a slice of chocolate cake may have more than 600 calories, ...1... you should avoid eating them, especially before going to bed. You might ask about sandwiches, ...2... maybe you want to know if they are healthy, ...3... you will be surprised to know that some sandwiches contain more calories. Therefore, try to stay away from chocolate cakes and sandwiches, ...4... you will definitely gain weight.

۵- با هر گروه از کلمات زیر یک جمله بسازید.

- 1) the police / the robber / yet / found /has not been / by
2) my uncle / me / gave / for my birthday / a laptop / last year

پاسخ تشریحی زبان انگلیسی (۳)

۱.

1) have been fixed

نقش "nine cars" برای فعل "fix" به معنای «تعمیر کردن» مفعولی است، پس نیاز به ساختار مجهول داریم. از سوی دیگر، با توجه به ساختار "since" "last week" در جای خالی باید از زمان حال کامل استفاده کنیم. پس پاسخ "have been fixed" می‌شود که ساختار مجهول زمان حال کامل است.

2) went

چون "tag" به صورت "didn't she" است، پس در جای خالی باید از یک ساختار مثبت زمان گذشته ساده استفاده کنیم.

۲.

1) hugged

2) dedicated

3) boost

4) surprisingly

۳.

1) a

نقش اسم "Beethoven" برای فعل "regard" به معنای «در نظر گرفتن» مفعولی است، پس در جای خالی نیاز به ساختار مجهول داریم.

2) d

اسم "restaurants" جمع است پس در جای خالی نیاز به فعل جمع داریم (رد گزینه‌های «a» و «C»). از سوی دیگر، زمان جمله گذشته است (رد گزینه «b»).

3) a

سوال کوتاه باید منفی باشد چون جمله مثبت است (رد گزینه‌های «b» و «d»). از سوی دیگر، در "tag" باید از ضمیری استفاده کنیم که جایگزین فاعل جمله شده است (رد گزینه «C»).

۴.

1) so

2) and

3) but

4) or

۵.

1) The robber has not been found by the police yet.

2) My uncle gave me a laptop for my birthday last year.